

Centralna banka
BOSNE I HERCEGOVINE
Централна банка
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПЛАТНЕ СИСТЕМЕ
СЛУЖБА ЗА НАДГЛЕДАЊЕ И РАЗВОЈ ПЛАТНИХ СИСТЕМА

Картичарство у БиХ у 2022. години

Сарајево, 20.03.2023. године

Садржај

1. Увод.....	3
2. Број активних картица.....	3
3. Заступљеност према врсти картице.....	4
4. Промет картицама.....	4
5. Број трансакција и висина просјечне трансакције картица.....	8
6. Просјечан промет по картици.....	9
7. Заступљеност према брендovima.....	10
8. Водећи брендови у картичарству по вриједности трансакција.....	11
9. Реализација картицама бх. банака у иностранству.....	12
10. Реализација иностраних картица у БиХ.....	14
11. Коришћење контактних/бесконтактних картица у БиХ.....	16
12. АТМ и POS уређаји.....	17
13. Прихват картица.....	20

1. Увод

Извјештај „Картичарство у БиХ у 2022. години“ као редован годишњи извјештај о картичном пословању у Босни и Херцеговини (даље БиХ) је рађен на основу података прикупљених од 22 банке у БиХ.

2. Број активних картица

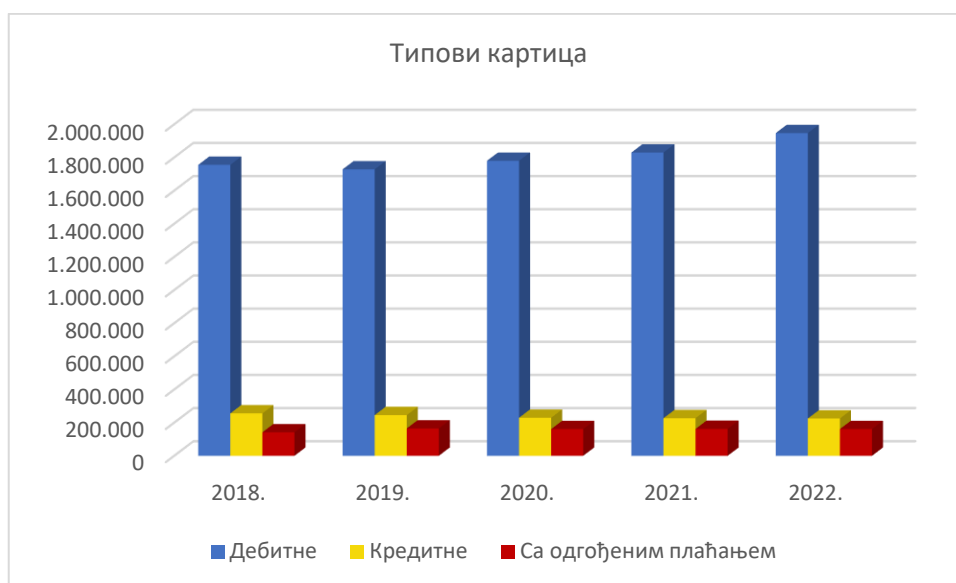
Картице својим клијентима издају 21 банка у БиХ. У питању су глобални брендови: MasterCard, Visa, American Express и Diners, док само једна банка – КИБ д.д. Велика Кладуша нуди једину домаћу картицу – Банскард. Укупан број активних картица на крају 2022. године је износио 2.333.131, за разлику од 2021. године када је било 2.218.929, те је агрегатно посматрано, у 2022. години повећан је број активних картица за 114.202 у односу на 2021. годину.

3. Заступљеност према врсти картице

Врсте картица			
Година	Дебитне	Кредитне	Са одгођеним плаћањем
2018.	1.755.474	256.059	141.813
2019.	1.728.040	245.573	164.991
2020.	1.779.750	229.542	161.264
2021.	1.829.734	226.876	162.319
2022.	1.947.045	224.841	161.245

Најзаступљеније су дебитне картице, као што је приказано на следећем графикању:

4. Промет картицама

У 2022. години је картицама, у земљи и иностранству, реализовано трансакција у вриједности од 14.103.186.627 КМ. Године 2021. реализована вриједност трансакција је била 11.957.151.297 КМ, што значи да је дошло до повећања вриједности трансакција у износу од 2.146.035.330 КМ.

Почевши од 2019. године, у извјештај су обухваћене и картичне трансакције обављене путем интернета.

Вриједност картичних трансакција по годинама					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Вриједност трансакција	10.286.958.664	11.166.890.301	11.535.123.080	11.957.151.297	14.103.186.627
Разлика у односу на претходну годину	775.624.446	879.931.637	368.232.779	422.028.217	2.146.035.330

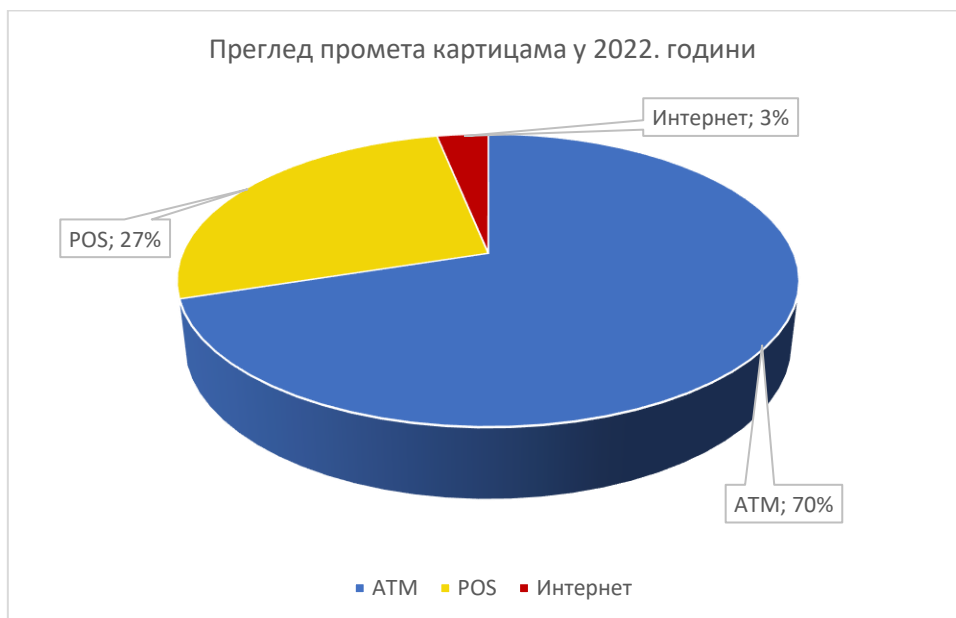
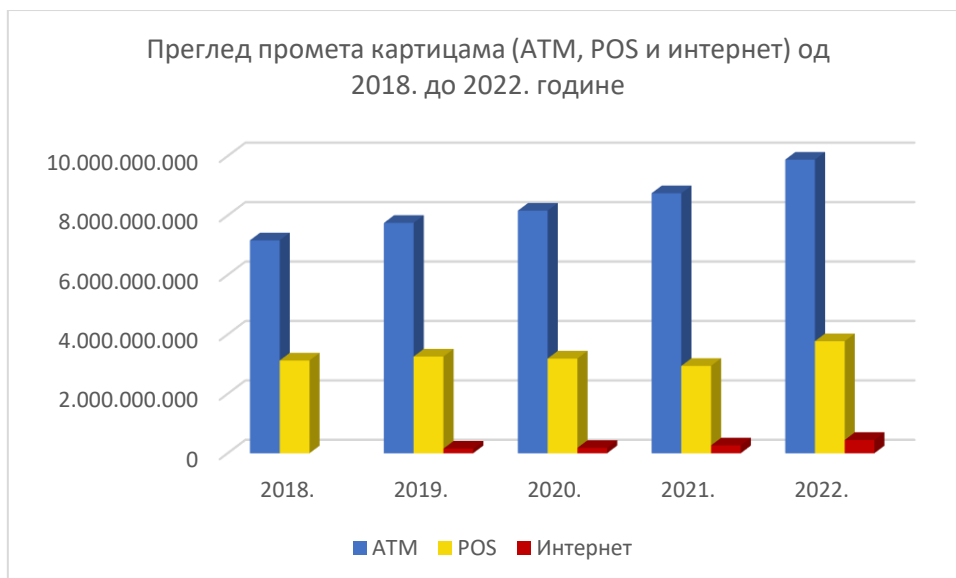

Структура потрошње (ATM, POS и интернет) у износу од 14.103.186.627 KM је сљедећа:

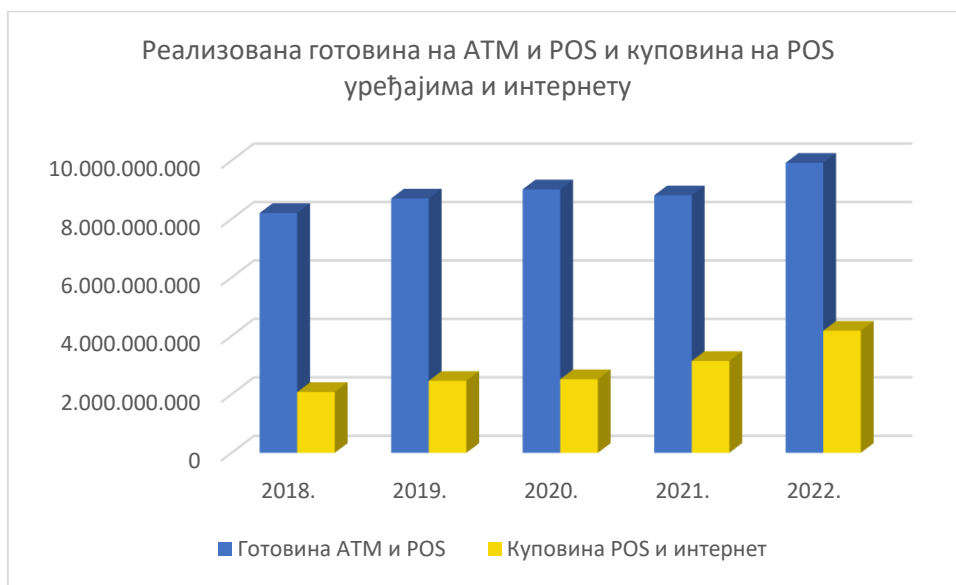
- путем ATM апарата подигнуто је, што у земљи што у иностранству, готовине у износу од 9.882.238.115 KM (2021. године тај је износ био мањи и износио је 8.750.565.618 KM),
- на POS апаратима је реализовано 3.772.743.903 KM (2021. године тај износ је био мањи и износио је 2.941.546.480 KM)
- путем интернета реализовано је 448.204.608 KM (2021. године тај износ је био мањи и износио је 265.039.199 KM).

У процентима на ATM апаратима је реализовано 70% вриједности, путем POS уређаја 27%, док је путем интернета реализовано 3% вриједности картичних трансакција.

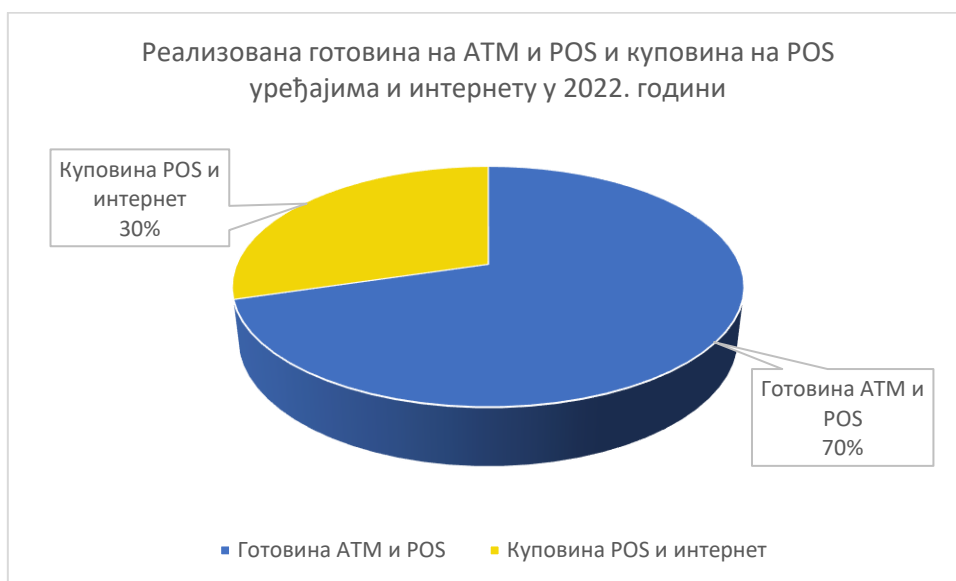
Преглед промета картицама (АТМ, POS и интернет) од 2018. до 2022. године					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
АТМ	7.164.868.325	7.752.955.054	8.165.945.556	8.750.565.618	9.882.238.115
POS	3.122.090.339	3.256.522.942	3.188.540.041	2.941.546.480	3.772.743.903
Интернет		157.412.304	180.637.483	265.039.199	448.204.608
Укупно	10.286.958.664	11.166.890.301	11.535.123.080	11.957.151.297	14.103.186.627
Разлика у односу на претходну годину	775.624.446	879.931.637	368.232.779	422.028.217	2.146.035.330

Реализована готовина на ATM и POS и куповина на POS уређајима и интернету			
Година	Готовина ATM и POS	Куповина POS и интернет	Укупно
2018.	8.205.753.284	2.081.205.381	10.286.958.664
2019.	8.704.171.225	2.462.719.076	11.166.890.301
2020.	9.016.265.306	2.518.857.773	11.535.123.080
2021.	8.811.546.958	3.145.604.339	11.957.151.297
2022.	9.924.768.431	4.178.418.196	14.103.186.627

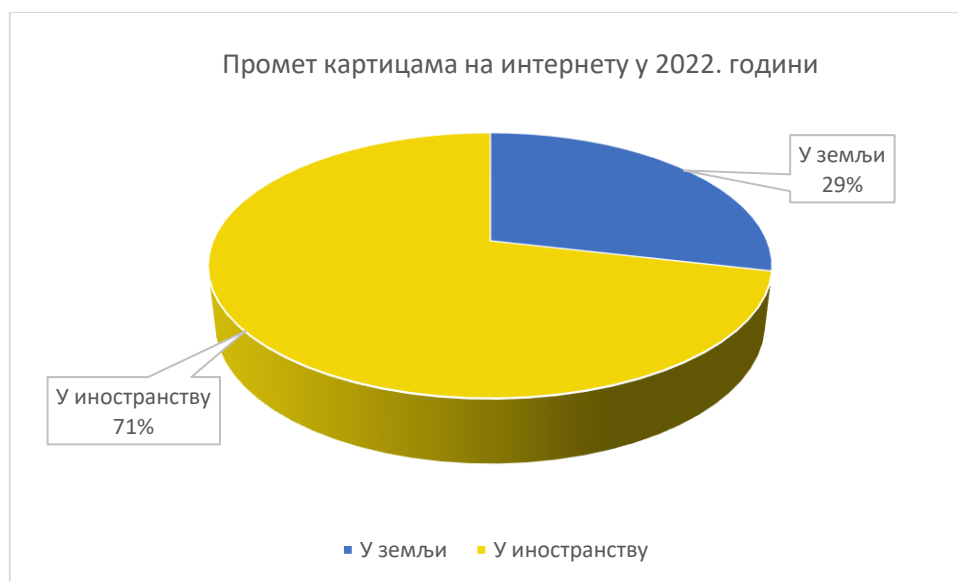

У 2022. години проценат реализоване готовине на ATM и POS уређајима је износио 70%, а вриједност роба и услуга је износила 30% од укупног промета путем картица, за разлику од 2021. године када је проценат реализоване готовине на ATM и POS уређајима износио 74%, а вриједност роба и услуга је износила 26% од укупног промета путем картица.

У 2022. години проценат реализованог промета картицама на интернету у земљи је износио 29%, а у иностранству 71% од укупног промета картицама на интернету, за разлику од 2021. године када је проценат реализованог промета картицама на интернету у земљи износио 35%, а у иностранству 65% од укупног промета картицама на интернету.

Промет картицама на интернету			
Година	У земљи	У иностранству	Укупно
2020.	53.192.290	127.445.193	180.637.483
2021.	93.145.912	171.893.287	265.039.199
2022.	128.319.611	319.884.997	448.204.608

5. Број трансакција и висина просјечне трансакције картица

У 2022. години укупан број трансакција је био 143.812.765 и већи је у односу на 2021. годину када је износио 115.381.820. Просјечна вриједност једне трансакције била је 98 КМ у 2022. години и мања је у односу на 2021. годину за 6 КМ.

Висина просјечне трансакције за протекле године					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Вриједност трансакција	10.286.958.664	11.166.890.301	11.535.123.080	11.957.151.297	14.103.186.627
Број трансакција	86.134.742	96.338.688	113.574.237	115.381.820	143.812.765
Висина просјечне трансакције	119 КМ	116 КМ	102 КМ	104 КМ	98 КМ
Разлика у односу на претходну годину	-2 КМ	-3 КМ	-14 КМ	2 КМ	-6 КМ

6. Просјечан промет по картици

Просјечан годљишњи промет по једној картици у 2022. години износио 6.045 KM, за разлику од 2021. године када је био мањи и износио је 5.389 KM. Дакле, забиљежено је повећање у висини од 656 KM.

Просјечан промет по једној картици за протекле године					
	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.
Број картица	2.153.346	2.138.604	2.170.556	2.218.929	2.333.131
Просјечан промет по картици	4.777 KM	5.222 KM	5.314 KM	5.389 KM	6.045 KM
Разлика у односу на претходну годину	34 KM	445 KM	92 KM	75 KM	656 KM

7. Заступљеност према брендovima

У БиХ, сходно активним картицама, заступљеност према брендovima у периоду од 2018. године до 2022. године је као у наредној табели:

Заступљеност картица у БиХ према брендovima						
Година	Mastercard	Visa	Diners	American	BamCard	Укупно
2018.	1.252.486	870.018	13.350	7.123	10.369	2.153.346
2019.	1.348.275	757.775	12.970	7.304	12.280	2.138.604
2020.	1.410.718	736.947	6.324	6.901	9.666	2.170.556
2021.	1.452.272	749.874	30	6.382	10.371	2.218.929
2022.	1.541.267	773.691	1.299	5.984	10.890	2.333.131

8. Водећи брендови у картичарству по вриједности трансакција

Највећи исказани промет у протеклој години забиљежила је Maestro дебитна картица с прометом од 9.604.107.758 КМ. Слиједи је Visa дебитна с прометом од 3.828.458.079 КМ.

Промет првих шест водећих картица на банкарском тржишту БиХ од 2018. до 2022. године						
	Mastercard Maestro дебитна	Mastercard кредитна	Mastercard са одгођеним плаћањем	Visa дебитна	Visa кредитна	Visa са одгођеним плаћањем
2018.	5.423.054.267	140.742.500	80.676.156	4.182.851.733	100.862.576	304.928.133
2019.	6.845.807.873	194.622.698	74.001.263	3.601.551.407	98.761.613	299.088.287
2020.	7.499.312.977	127.874.232	89.012.602	3.431.551.015	84.894.231	256.697.902
2021.	8.007.677.837	157.897.932	88.559.050	3.321.604.056	70.135.492	274.413.061
2022.	9.604.107.758	173.587.993	99.537.612	3.828.458.079	85.581.743	270.474.836

Лидери на тржишту БиХ у периоду 2018. - 2022. по исказаном укупном промету картица у КМ		
Година	Mastercard	Visa
2018.	5.644.472.923	4.588.642.441
2019.	7.114.431.834	3.999.401.306
2020.	7.716.199.811	3.773.143.149
2021.	8.254.134.819	3.666.152.609
2022.	9.877.233.362	4.184.514.659

9. Реализација картицама бх. банака у иностранству

Реализована вриједност у иностранству картица издатих у бх. банкама по годинама (у КМ)							
Година	POS готовина	АТМ	Подизање готовине - АТМ и POS банака	%	Куповина робе и услуга - POS	%	Укупно
2018.	1.983.617	146.738.540	148.722.157	23,88%	474.027.695	76,12%	622.749.852
2019.	2.975.777	165.271.808	168.247.586	28,27%	426.812.356	71,73%	595.059.942
2020.	4.041.415	162.279.307	166.320.722	31,86%	355.723.272	68,14%	522.043.994
2021.	3.398.472	143.387.033	146.785.505	24,72%	447.042.610	75,28%	593.828.115
2022.	2.812.344	142.854.419	145.666.763	18,44%	644.075.385	81,56%	789.742.148

У 2022. години, на АТМ и POS уређајима банака у иностранству, власници картица издатих у БиХ реализовали су трансакције у вриједности од 789.742.148 КМ, а у току 2021. године 593.828.115 КМ. Сумарно гледајући, укупно реализована вриједност трансакција је већа за 195.914.033 КМ. Од тог износа, на АТМ и POS уређајима је подигнуто готовог новца 145.666.763 КМ (у току 2021. године 146.785.505 КМ), а робе и услуга на POS уређајима је реализовано у вриједности од 644.075.385 КМ (у току 2021. године 447.042.610 КМ).

10.Реализација иностраних картица у БиХ

Реализована вриједност иностраних картица у бх. банкама и трговинама по годинама (у КМ)							
Година	POS готовина	АТМ	Подизање готовине - АТМ и POS банака	%	Куповина робе и услуга - POS	%	Укупно
2018.	43.699.346	1.346.699.446	1.390.398.792	68,14%	650.248.273	30,30%	2.040.647.065
2019.	59.669.825	1.648.828.037	1.708.497.862	67,21%	833.542.794	31,86%	2.542.040.656
2020.	59.678.441	1.117.563.906	1.177.242.347	74,67%	399.316.410	32,79%	1.576.558.757
2021.	39.277.265	1.360.672.289	1.399.949.554	69,33%	619.347.169	25,33%	2.019.296.723
2022.	62.986.827	1.793.072.843	1.856.059.670	62,68%	1.105.074.657	37,32%	2.961.134.328

Картицама издатим у иностранству на АТМ и POS уређајима бх. банака у 2022. години реализована је вриједност трансакција 2.961.134.328 КМ (у току 2021. године 2.019.296.723 КМ). Од овог износа преко АТМ и POS уређаја дигнуто је готовине у износу од 1.856.059.670 КМ (у току 2021. године 1.399.949.554 КМ). Робе и услуга преко POS уређаја је реализовано у вриједности од 1.105.074.657 КМ (2021. године 619.347.169 КМ).

11.Коришћење контактних/бесконтактних картица у БиХ

У процентима исказано, у укупном броју картичних трансакција 44% је реализовано контактних трансакција, насупрот 56% бесконтактних трансакција.

Број контактних/бесконтактних картичних трансакција у 2022. години		
Укупно - контактне	Укупно - бесконтактне	Укупно
44%	56%	100%

Вриједност контактних/бесконтактних картичних трансакција у 2022. години		
Укупно - контактне	Укупно - бесконтактне	Укупно
67%	33%	100%

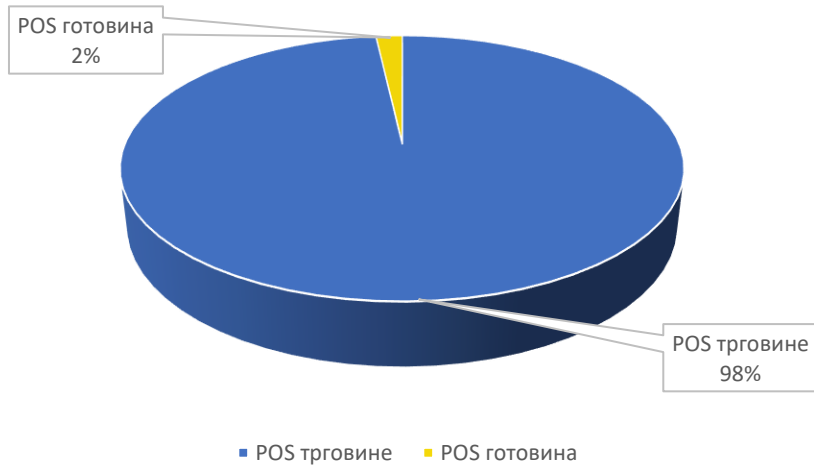
12.ATM и POS уређаји

Банке константно раде на увођењу у понуду већег броја ATM и/или POS уређаја. У протеклој години било је инсталираних укупно 1.653 ATM уређаја (претходне 2021. године 1.628) и 32.633 POS уређаја (2021. године 30.657). Од укупног броја инсталираних POS уређаја, 32.047 је инсталирано у трговинама и 586 на шалтерима банака.

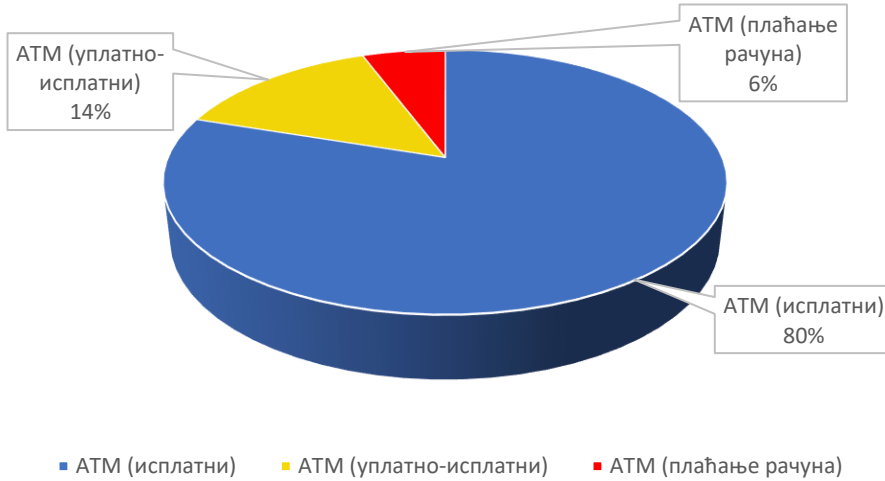
Број инсталираних ATM и POS уређаја у БиХ								
Година	ATM (исплатни)	ATM (уплатно-исплатни)	ATM (плаћања рачуна)	Укупно ATM	POS трговине	POS готовина	Укупно POS	Укупно ATM и POS
2018.	1.403	179		1.582	27.481	758	28.239	29.821
2019.	1.430	177	33	1.640	28.796	854	29.650	31.290
2020.	1.390	194	43	1.627	29.534	837	30.371	31.998
2021.	1.334	230	64	1.628	29.977	680	30.657	32.285
2022.	1.324	235	94	1.653	32.047	586	32.633	34.286

Однос броја POS уређаја у 2022. години

Однос броја АТМ уређаја у 2022. години

13. Прихват картица

У наредној табели дајемо приказ броја банака који прихватају одређене брендове картица на својим АТМ уређајима и POS апаратима са стањем на дан 31.12.2022. године:

Картични бренд	АТМ	POS
Mastercard Maestro дебитна	16	12
Mastercard кредитна	16	12
Mastercard са одгођеним плаћањем	15	12
Visa дебитна	18	13
Visa кредитна	18	13
Visa са одгођеним плаћањем	17	13
Diners кредитна	3	6
Diners са одгођеним плаћањем	3	6
American кредитна	3	4
American са одгођеним плаћањем	3	4
BamCard дебитна	5	1
BamCard кредитна	5	1
China UnionPay	2	1